

ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДНОГО МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ В УМОВАХ СВИНОКОМПЛЕКСУ

А.І. Тищенко

Інститут тваринництва УААН

У статті йдеться про порівняльне вивчення відтворювальної здатності свиноматок, відгодівельних і м'ясних якостей породно-лінійних гібридних свиней.

**гібриди, багатоплідність, відтворювальні якості, великоплідність,
елементи живлення, площа "м'язового вічка", маса окосту**

Поряд з організацією міцної кормової бази і удосконаленням існуючих порід важливе значення має створення нових спеціалізованих ліній, заводських типів і порід свиней, розробка нових методів їх виведення та впровадження ефективних систем гібридизації. Як відомо, при гібридизації забезпечується підвищення продуктивності тварин на 10...20% за рахунок раціонального використання ефекту гетерозису [1-5].

У даний час в господарствах країни розводять свиней одинадцять порід різного напрямку продуктивності. Створений генофонд в Україні дає змогу здійснювати різні ефективні селекційно-генетичні програми при чистопородному розведенні, міжпородному схрещуванні і гібридизації [3].

Нині вивчено багато породних поєднань, але постійно створюються нові високопродуктивні заводські типи, лінії, породи.

В Україні основними плановими породами є велика біла, українська степова біла і миргородська, м'ясо сального і сального напрямку продуктивності. Тварини цих порід добре пристосовані до місцевих умов і використовуються як материнські форми при промисловому схрещуванні. Останнім часом виведено нову високопродуктивну українську м'ясну породу свиней, яка створювалась, головним чином, для використання в системах міжпородного схрещування і гібридизації у спеціалізованих господарствах і промислових комплексах [3, 6].

Крім того, для цієї мети створено новий заводський тип у породі ландрас, полтавський м'ясний тип, м'ясний тип харківської селекції, які потребують подальшого вивчення при промисловому схрещуванні і гібридизації.

Створення гібридних свиней з високими відгодівельними і м'ясними якостями набуває особливого значення і потребує подальшого вивчення.

Важливою умовою ефективного використання гетерозису у свинарстві при схрещуванні є повноцінна годівля [4, 7].

Метою наших досліджень було вивчення ефективності, дво- і трипородних поєднань з використанням свиней: великої білої породи (ВБ), нового заводського типу в породі ландрас (УЛН-1), м'ясного типу харківської селекції (ХС) і полтавського м'ясного типу (ПМ-1) при повноцінній годівлі на раціонах, збалансованих згідно з деталізованими нормами за 28 елементами живлення [8].

У радгоспі-комбінаті "Трубізький" (ВАТ "Коржівське") Київської області, де виробляють 44 тисячі свиней за рік, порівнювали відтворювальні якості свиноматок, відгодівельні і м'ясні якості породно-лінійного гібридного молодняку при схрещуванні свиноматок великої білої породи, двопородних (велика біла х уельська) харківської селекції і полтавської м'ясної (ПМ-1) з кнурами ландрас (УЛН), уельс (спеціалізованої лінії СУ-1) харківської селекції і полтавської м'ясної (ПМ-1).

За багатоплідністю, великоплідністю найбільш ефективними були поєднання полтавська м'ясна (ПМ-1) і м'ясний тип харківської селекції, матки велика біла х уельська і ландрас спеціалізована м'ясна лінія УЛН-1, велика біла і ландрас (УЛ-1). Багатоплідність по цих поєднаннях становила відповідно 10.5; 10.5 і 10.4 голови на опорос, великоплідність – 1.45; 1.46 і 1.49 кг при багатоплідності чистопородних маток великої білої породи 10.3 гол., великоплідності – 1.25.

Порівняльну відгодівлю чистопородного молодняку великої білої породи і породно-лінійних гібридів провели на спеціальному комбікормі, рецепт якого розроблено у відділі свинарства Інституту тваринництва УААН. Повнораціонний комбікорм балансували за 28 елементами поживності: кормові одиниці, обмінна енергія (Мдж), суха речовина, сирий протеїн, перетравний протеїн, сирий жир, сира клітковина, амінокислоти: лізин, метіонін + цистин, триптофан, кальцій, фосфор, натрій, хлор, залізо, мідь, цинк, марганець, кобальт, йод, вітаміни (А, Д, Е, В₁, В₂, В₃, В₄, В₁₂) [8].

Молодняк всіх генотипів знаходився в однакових умовах утримання й годівлі.

По всіх групах (10 поєднань, 621 голова) одержали середньодобовий приріст на 110 г вище технологічних показників (таблиця), а породно-лінійні гібриди всіх поєднань перевершували чистопородних ровесників великої білої породи на 102 г. Найвищі середньодобові прирости одержано на трьох породно-лінійних поєднаннях: матки великої білої породи х кнури нового заводського типу в породі ландрас (УЛН-1) – 807 г, велика біла х кнури м'ясного типу харківської селекції (ХС) – 801 г, полтавської м'ясної (ПМ-1) х ХС – 799 г, які на 18.9-20% перевершували чистопородних ровесників ($P < 0.001$).

Вік досягнення живої маси 100 кг по породно-лінійних гібридах був на 10 днів менший, ніж у чистопородних ровесників і на 27 днів – від технологічних показників, а витрати кормів на 1 кг приросту живої маси становили 4,24 корм. од. проти 5,0 корм. од., які передбачує технологія.

Тварини цих поєднань характеризувалися більш високими м'ясними якостями. Так, товщина шпигу на рівні 6-7 грудних хребців становила відповідно 32,9; 32,4; 33,2 мм, проти 35,3 мм у чистопородних ровесників великої білої породи.

Породно-лінійні гібриди характеризувалися підвищеним вмістом м'яса в туші – 57,3; 57,8 і 61,4% проти 56,0% у великої білої породи. Вони також мали вищі вихід окосту і площу "м'язового вічка".

При відгодівлі молодняку зазначених поєднань на дослідному комбікормі, збалансованому за 28 елементами поживності, не спостерігали

Відгодівельні і м'ясні якості чистопородного і гібридного молодняку

Групи тварин	Породні поєднання	Вік досягнення живої маси 100 кг, днів	Середньодобовий приріст, г	Вихід м'яса, %	Товщина шпигу на рівні 6-7 грудних хребців, мм ²	Площа "м'язового вічка", см	Маса заднього окосту, кг
I	ВБ	205	672	56.0	35.3	27.62	10.8
II	ВБ х УЛН	190	807	57.3	32.9	36.37	11.9
III	ВБ х СУ	194	782	56.1	32.4	34.25	11.4
IV	ВБ х ХС	192	801	57.8	32.4	32.75	11.9
V	ВБ х ПМ-1	195	771	57.4	32.1	31.65	11.2
VI	ПМ-1 х ХС	193	799	63.4	33.2	31.67	11.8
VII	ВБ х СУ х ПМ-1	195	749	60.7	35.6	31.6	10.9
VIII	ВБ х СУ х ХС	198	747	60.2	32.1	35.37	11.1
IX	ВБ х СУ х УЛН	198	750	58.1	33.1	330.75	11.3
X	ХС х ПМ-1	199	747	57.7	31.7	33.25	11.1
Середнє по всіх групах		198	747	57.8	33.3	32.66	11.3
Середнє по всіх породно-лінійних поєднаннях		195	774	58.3	33.2	33.2	11.4

Примітка: ВБ- велика біла;

УЛН – новий заводський тип у породі ландрас;

СУ – заводська лінія в уельській породі;

ХС – м'ясний тип харківської селекції;

ПМ-1 – полтавський м'ясний тип.

погіршення фізико-технологічних якостей м'яса (ніжність, уварка, колір і ін.). Ці показники були на одному рівні з молодняком великої білої породи контрольної групи. У породно-лінійних гібридів був вищий вміст білка (на 1.3-1.5%).

У забитих підсвинків усіх поєднань (621 голова) не було туш з ознаками синдрому PSE.

Висновки. Високий ефект гетерозису можливий тільки при повноцінній годівлі, в даному випадку повнораціонним комбікормом, збалансованим за 28 елементами поживності.

При відносно більшій передзабійній живій масі (116-124 кг) маса туші гібридного молодняку відповідала I і II категоріям (згідно з ДСТУ 1213-24), що дозволяє відгодовувати їх до більш високих кондицій з високою якістю реалізуємої продукції.

За багатоплідністю та великоплідністю найбільш ефективними були поєднання: ПМ-1 х ХС; ВБ х УЛН-1 та маток (ВБ х СУ) з кнурами УЛН-1.

Найбільш високі середньодобові прирости одержані на трьох породно-лінійних поєднаннях: матки великої білої породи х кнури нового заводського типу в породі ландрас (ВБ х УЛН-1) – 807 г, ВБ х ХС – 801 г, ПМ-1 х ХС – 799 г, які на 18.9-20% перевершували чистопородних ровесників.

Бібліографічний список

1. Баньковський Б.В. Промислове схрещування у свинарстві.- К.: "Урожай", 1976.- С. 26.
2. Барановський Д.І. Ефективність гетерозису при схрещуванні свиней в умовах господарства // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. - Х.: ІТ УААН - 1998.- С. 112.
3. Медведев В.А., Ткачев А.Ф., Хватов А.И. Новая мясная порода свиней: Сбор. науч. тр. Института животноводства УААН.- Вып. XXXVIII.- Х.-1995.- С. 111-121.
4. ME Seale Crossbridging and performance in pogs // Agric. Just. Rev.- 1964, p.112.
5. Craft W.A. Results of swint breeding research // US. Dep. Argic. Circ. № 916.- 1958, p.215.
6. Медведев В.А., Тищенко А.И. Высокопродуктивное стадо свиней советской мясной породы СМ-1 (центральный тип). // Буклет.- Харьков.- 1991.
7. Баньковский Б.В. Влияние уровня кормления на проявление гетерозиса // Свиноводство. - № 12.- 1993.- С. 24-25.
8. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных // Справочное пособие /А.П.Калашников и др. – М., 1985.- С.126, 147-154.

В статье приведены результаты сравнительного изучения воспроизводительных способностей свиноматок, откормочных и мясных качеств породно-линейных гибридных свиней.

The results experiment of study reproductive capacity of the sows, the fatten and meat gualiti of the linecross breeding the hybrid of pigs there was given in the article.